

Medlemsbrev, maj 2020

Cyklister i Haderslev

Nyt fra Cyklistforbundet, Haderslev

På cykel til genforeningssten

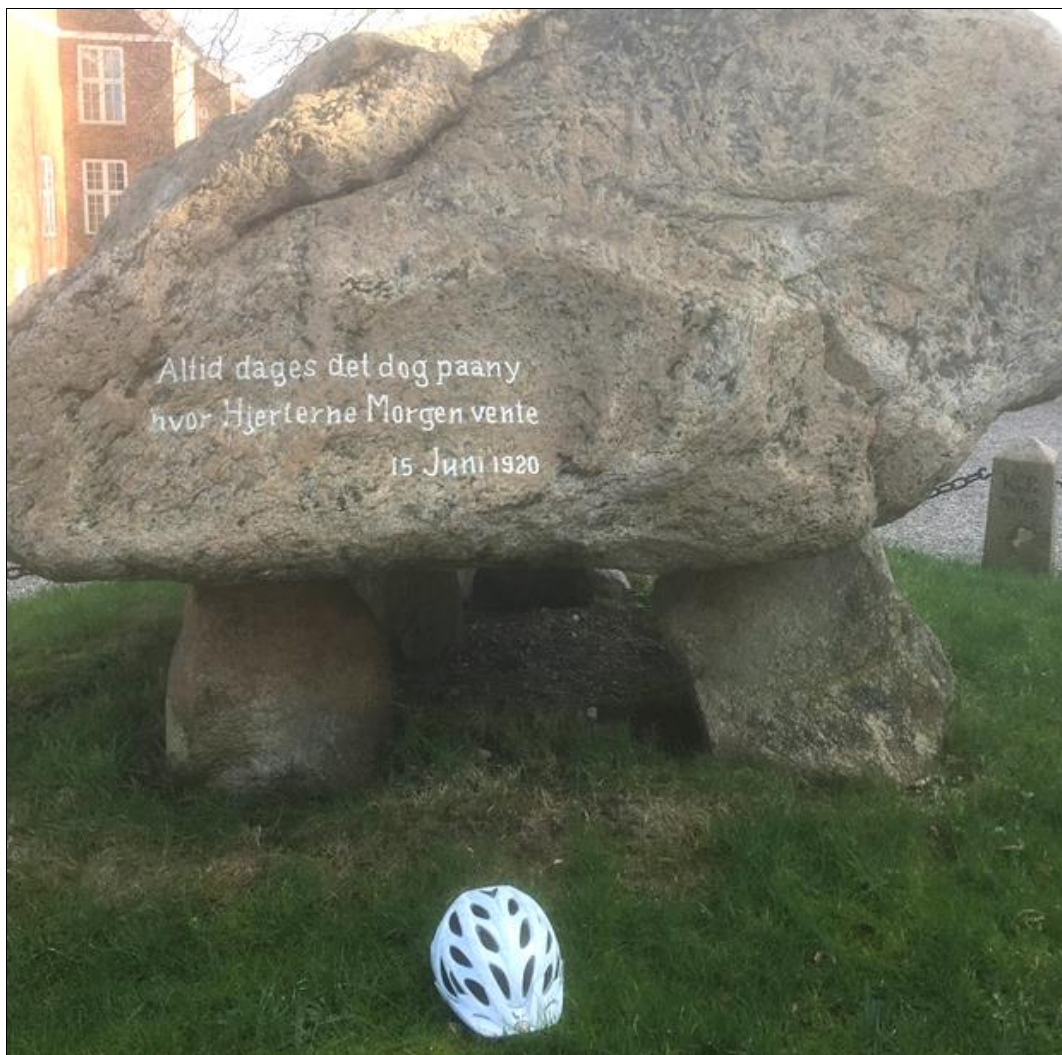

Foto: Vita Jørgensen, marts 2020

Genforeningssten i Gram

– foran Gram Slotskro

Cykelture 2020 aflyses i maj, juni og juli

På et virtuelt bestyrelsesmøde 28. april besluttede vi med beklagelse, at vi aflyser alle planlagte ture frem til august 2020.

Selvom vi endnu ikke har fået nye og måske lempeligere retningslinjer, vurderer vi, at bestemmelserne om at holde afstand osv. stadig vil være gældende.

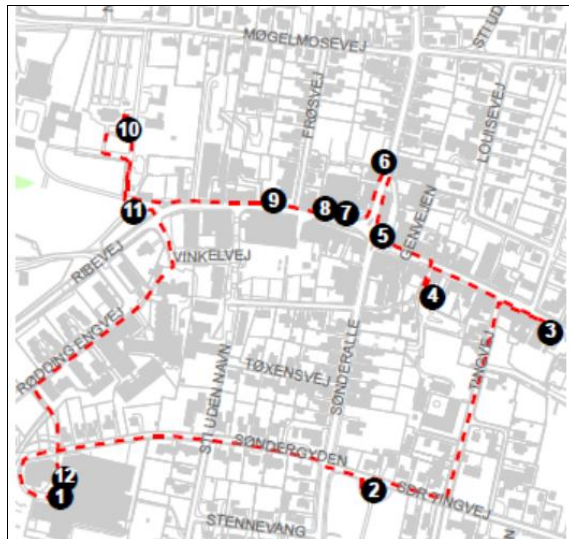
Vi håber, at I har lyst til at cykle nogle ture på egen hånd.

Måske har I også nogle ture eller turmål, I gerne vil anbefale andre. Skriv lidt herom, og send det til en af os, så vi kan tage det med i et af de kommende medlemsbreve.

Vita Jørgensen, vita.vesterlindet@gmail.com, Henning Lausten, henninglausten@gmail.com

Et lille tip til en cykeltur. Kunstrunden i Rødding

Tag cyklen til Rødding eller tag cyklen med til Rødding, og oplev Kunstrunden, f.eks. med start fra Røddingcentret. Parker evt. cyklen her, og gå de ca. 6 km. Men turen kan sagtens cykles.

Fra folder om Kunstrunden i Rødding <https://kunst6630.dk/skulpturer-i-roedding>

Har du en smartphone, kan du downloade **App`en Visit Vejen** (der er gratis). Her går man ind i Oplevelser, herefter Spændende byvandring, og til sidst Kunstrunde i Rødding.

Her findes et digitalt kort over kunstrunden med fortællinger om de forskellige kunstværker. Ruten er ca. 6 km. På turen kan man bl.a. opleve moderne skulpturer ved Røddingcentret, Mindesten over faldne fra frimenigheden i 1. verdenskrig på Frimenighedskirkens kirkegård og Genforeningsstenen ved Højskolen, begge udført af billedhugger og keramikker Niels Hansen Jacobsen.

Ved Frøs Sparekasse kan man se Genforeningsmuren, udført af keramikker Jac Hansen, opført i 1995 i anledning af 75-året for Sønderjyllands genforening med Danmark. I alt er der 14 kunstværker på turen, hvor man kommer godt rundt i hele byen.

Vita Jørgensen

Foto: Henning Lausten 17.4.2020

Vedsted – ved Vedsted Landbohjem

Genforeningssten

I hele landet er rejst o. 550 sten/monumenter, heraf 134 i Sønderjylland. Langt de fleste i perioden 1920-40. Alene i 1920 blev der rejst 300 genforeningssten.

I Sønderjylland kom stenene ofte lidt senere end i det øvrige land, hvilket nok skyldtes, at man i perioden lige efter krigens afslutning var mere optaget af at rejse mindesmærker for de faldne i 1. verdenskrig, hvor over 5000 sønderjyske soldater faldt. Det nyeste genforeningsmindesmærke blev indviet ved Rømø Kirke den 15. juni 2010, hvor 6-årige Emma afslørede stenen.

Stenene blev stort set alle rejst på lokalt initiativ og finansieret ved indsamling i sognet. Det kunne være menighedsrådet, en forening, selvbestaltede komiteer (Halk) eller blot en enkelt person (Grarup), der satte gang i processen. Det var noget nyt at rejse mindesmærker for begivenheder i samtiden og usædvanligt, at det foregik på græsrodsplan. Inge Adriansen: "mest originale danske bidrag til europæisk monumentkultur ..."

Hovedparten af stenene er marksten stillet på højkant og forsynet med en indskrift og placeret et synligt sted. I meget få tilfælde har en kunstner været ind over som f.eks. på Gammelting i Haderslev, i Vedsted eller Christiansfeld.

Indskrifterne er oftest forfattet af den lokale præst, lærer eller dennes kone, men der er også eksempler på, at kendte forfattere citeres. I Øsby således linjer fra Bjørnsons "Ja vi elsker dette landet" ("Alt hvad fædrene har kæmpet ..."), og på Gammelting i Haderslev Pontoppidans "Det lyder som et eventyr ...".

Hanne Lausten

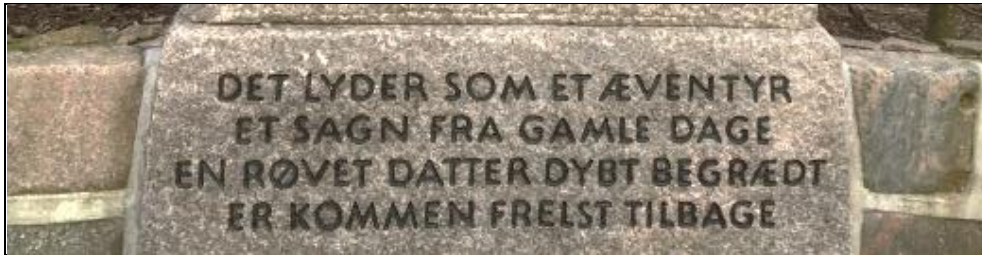

Foto: Henning Lausten april 2020

Teksten på genforeningsstenen, Gammelting, Haderslev

Genforeningssten som turmål

Jens Anker Ambirk har lavet en fin hjemmeside - <http://ambirk.eu/> - hvor man for hver kommune i landet kan finde oversigter over genforeningssten og befrielsessten. For Haderslev Kommune henvises til 26 minder om genforeningen, og for hvert af dem er der et billede, en beskrivelse og en placering.

Prøv at vælge et genforeningsminde som et af turmålene for en cykeltur. Der er erfaringsmæssigt ikke så stor trængsel ved stenene, at man får problemer med tometers-reglen!

Hvis vi får gang i turene i august-september, bliver der gode muligheder for i fællesskab at se på genforeningssten i den vestlige del af kommunen.

R.A.F.-stenen Aabenraa Landevej 118 – ved Uno-X

Teksten på stenen er umiddelbart svær at forstå. Baggrunden er denne:

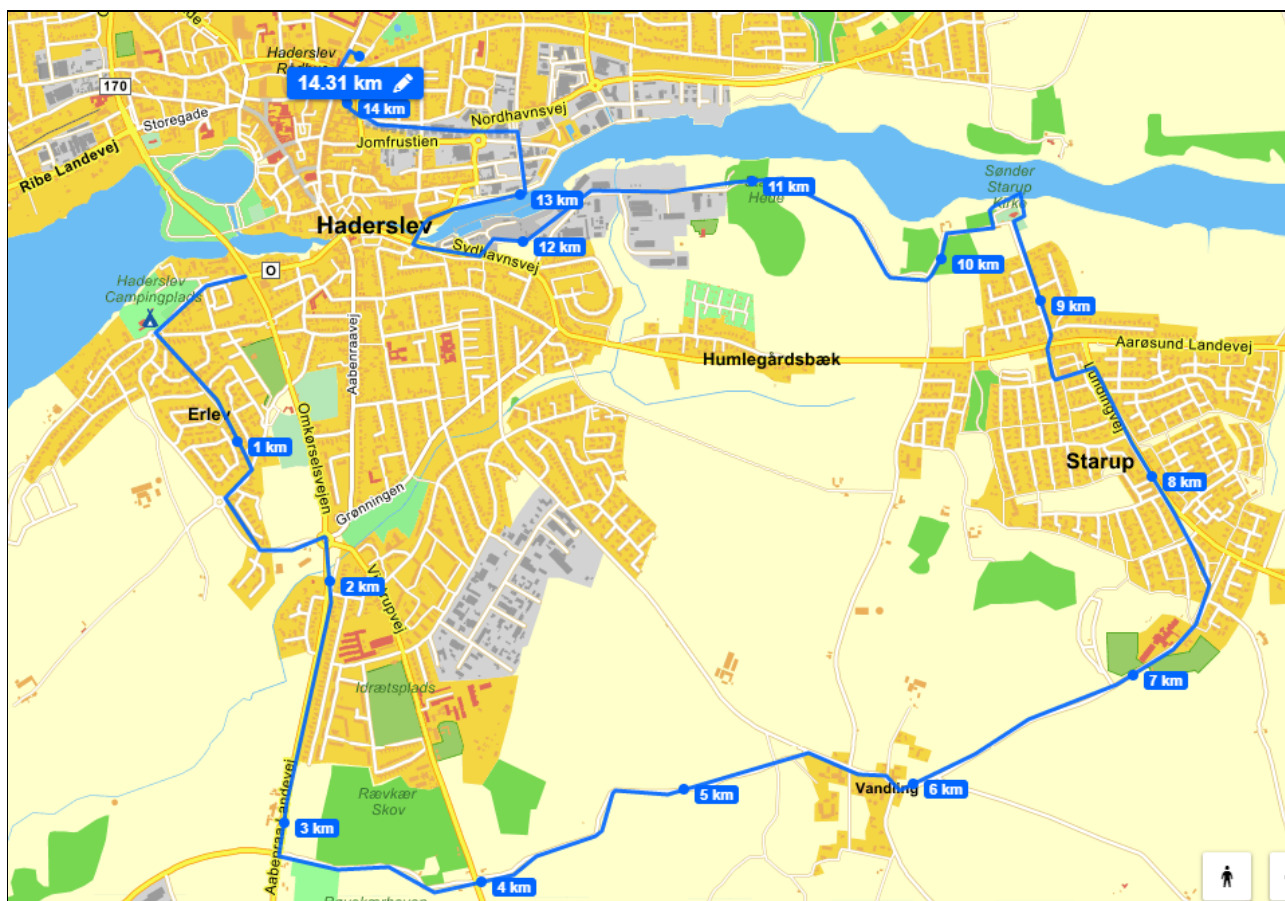
Om formiddagen den 4. maj 1945 blev her en tysk motorkolonne angrebet fra luften af R.A.F. Kolonnen var på vej fra Norge til Hamburg og blev totalt ødelagt. Der var 7 dræbte og 30 sårede tyske soldater.

Stenen blev rejst på initiativ af De samvirkende Soldaterforeninger og afsløredes 4. maj 1947.

Foto: Henning Lausten 28.3.2020

Cykelturstip. Genforeningssten og R.A.F.-sten.

<https://map.krak.dk/>

Rute:

Ny Erlevvej til rundkørslen ved Vandrerhjemmet **1.**, stien mod sydøst op til Gammel Hørregårdsvej **2.**, ad Erlev Bjerge til Falckrundkørslen, Aabenraa Landevej **3.**, Knavvej, Vandlingvej, Starup Skolevej **4.**, sti mod nord før Lundingvej til Aarøsund Landevej, Starup Kirkevej, **5.** rundt om Starup Kirke til den lille landingsplads ved fjorden, Starup Hedevej forbi præstegården og op gennem skoven, til højre og gennem led til Starup Hede, over Starup Hede, Fjordagervej, Sydhavnsvej, over Hertug Hans Bro, **6.** langs havnen til Gasværksvej eller Jomfrustien/Søslangen, ad Banestien **7.** til Nørregade, mod nord over Gammelting til **8.** anlægget med genforeningsstenen.

Stop undervejs:

- 1. Rundkørslen ved Vandrerhjemmet.** http://www.ambirk.eu/genforeningsstene/borte_erlev.htm
- Indkik fra Gammel Hørregårdsvej eller Forsetesvej mod **skolebyggeriet**. **Erlev Skole** skal afløse Hertug Hans Skole i løbet af skoleåret 2020-2021. <https://www.haderslev.dk/udvikling/udvikling-og-projekter/vi-udvikler-byerne/erlev-skole/>
- Aabenraa Landevej 118 lige før Uno-X. **Mindesten i et lille anlæg**. Indskrift: "HERTIL ANGREB R.A.F. D. 4. MAJ 1945."
- Genforeningssten i Starup** på en plæne overfor Starup Skole. <http://www.ambirk.eu/genforeningsstene/starup.htm>
- Starup Kirke og Haderslev Fjord**
- Stormflodsstenen fra 1872, udviklingen i havneområdet**
- Informationstavle på Banestien om Jomfrustiprojektet** <http://jomfrustien-haderslev.dk/>
- Genforeningssten ved Gammelting** <http://www.ambirk.eu/genforeningsstene/haderslev.htm>